

Hållbar utveckling i skogsägarföreningar - Att balansera hållbarhetsstrategi och organisationsidentitet

Denna studie belyser vikten av att ta hänsyn till både hållbarhetsstrategier och organisationsidentitet i processen att införliva hållbar utveckling i skogsägarföreningar. För att implementera hållbar utveckling i en skogsägarförenings värdekedja bör det vara anpassat utifrån de specifika förhållanden som denna typ av organisation verkar under. En studie av hållbarhetsrapporter, där en finsk skogsägarförening jämfördes med större skogsindustriella företag, pekar på begränsad tradition av att engagera sig i intressentfokuserad kommunikation och ett svagt samband mellan organisationsidentitet och hållbar utveckling (Tuominen *et al.*, 2008). Hållbar utveckling och företagsansvar inom skogsindustrin har ofta studerats genom det större, ofta globala, bolagets perspektiv (Toppinen *et al.*, 2016). Hållbar utveckling kan vara en källa till ökad konkurrenskraft, men kräver en strategisk implementering och organisatoriskt lärande (Li & Toppinen, 2011). Skogsägarföreningar står inför utmaningen att kombinera en affärsorienterad organisationsstruktur med att vara en demokratisk medlemsorganisation (Kronholm & Staal Wästerlund, 2013) därför finns det flera aspekter att ta hänsyn till vid implementering av hållbar utveckling och företagsansvar i skogsägarföreningar. Syftet med denna studie är att undersöka hållbar utveckling i skogsägarföreningar i Sverige, viktiga forskningsfrågor är:

- Hur inkorporeras hållbarhetsstrategier och företagsansvar i skogsägarföreningar?
- Hur uppfattas förhållandet mellan organisationsidentitet och hållbar utveckling?

Strukturen för datainsamling och analys planerades därför utifrån forskningsfrågorna att studera hållbarhetsstrategier kopplat till organisationsidentitet. Datainsamling genomfördes genom en fallstudie där de fyra största svenska skogsägarföreningars hållbarhetsarbete studeras. Detta skedde genom innehållsanalys av hållbarhetsrapporter för åren 2013–2019 och andra relaterade dokument samt semi-strukturerade intervjuer med personal inom organisationerna.

Betoning främst på hållbarhetsstrategier kan leda till ett mer företagsliknande beteende, där medlemmarna ses som investerare (Hakelius & Nilsson, 2020) och där fokus, påverkad av den skogsindustriella kontexten, ligger på den ekonomiska och miljömässiga dimensionen (Boström, 2011) i stället för den sociala dimensionen där kooperativ kan demonstrera sin styrka. Att däremot i första hand förlita sig på den kooperativa identiteten för hållbar utveckling och att inte tillämpa en hållbarhetsstrategi kan skapa svårigheter att styra processen framåt och inkludera intressenter heltäckande. Denna studie överensstämmer därmed med Tuominen *et al.* (2008) genom att konkurrensfördelar kan uppnås genom att lyfta fram den kooperativa identiteten när hållbar utveckling införlivas i skogsägarföreningar. Men detta kan vara en komplicerad process och kräver med största sannolikhet en ledningsdriven hållbarhetsstrategi (Bataglia *et al.*, 2015) där medlemmar inkluderas i en iterativ process.

Thorning, A. *Sustainable development in forest owners' associations – Strategy and identity*.
(Manuscript in review in *Small-Scale Forestry*, Springer)

Motiv till hållbarhetscertifiering - Mindre skogsägares perspektiv

Skogsbrukscertifiering är ett av de vanligaste sätten verifiera och kommunicera ett ansvarsfullt och hållbart skogsbruk. En stor andel skogsägare är idag certifierad enligt ett eller båda certifieringssystemen PEFC och FSC (FSC, 2017; PEFC, 2020). De har därmed förpliktat sig till ansvar i frågor som gäller hållbar utveckling genom sin certifiering. Mindre privata skogsägare ingår ofta i gruppcertifiering genom sitt medlemskap i skogsägarföreningar eller andra certifieringsorganisationer. Gruppcertifieringen skapar fördelar i certifieringsförfarandena genom delad administrativ börda och sänkta kostnader. Gruppcertifiering kräver dock inte alltid starka inneboende motiv hos skogsägaren för att bli certifierad (Toppinen *et al.*, 2019). Motiv för certifiering kan vara komplexa och konsekvenserna av certifiering är ibland osäkra. Förväntade ekonomiska och sociala fördelar kan vara starka motivationsfaktorer för att ansluta sig till skogsbrukscertifiering och miljömässiga motiv kan minska betydelsen av ekonomiska fördelar (Polome, 2016). Syftet med denna studie var att förklara skogsägares motiv till skoglig certifiering som en del i hållbar utveckling och hur de upplever att certifiering stämmer överens med de mål de har för sitt skogsägande.

- Vilka är motiven för att bli certifierad som mindre privat skogsägare?
- Hur upplever mindre privata skogsägare att skogsbrukscertifiering påverkar deras skogsskötselstrategin?

För denna studie kan *means-end* teori användas för att förklara mindre privata skogsägares motivation att ansluta till skogsbrukscertifiering genom upplevda egenskaper och konsekvenser för önskad uppfyllnad av mål och värderingar. Skogsbrukscertifiering är här en process med vissa egenskaper som ger konsekvenser som i sin tur eventuellt kan tillgodose skogsägarens personliga mål och värderingar. Semi-strukturerade intervjuer med mindre privata skogsägare genomfördes för att förstå hur certifieringens attribut eller karaktärsdrag leder till uppfyllandet av inneboende värderingar och mål (Reynolds & Olson, 2001).

Certifieringens karaktärsdrag som avsättningar, ökad hänsyn, regelverk och premie skapar olika konsekvenser och upplevelser för de certifierade skogsägarna. De flesta skogsägare ser positivt på affärsmodellen där de skogsägare som visar att de tar extra ansvar också får betalt för det. Ses däremot certifieringen som komplicerad blir premien en hygienfaktor och som anses som nödvändig för de ökade krav som ställs. Ett fåtal skogsägare ifrågasätter om premien verkligen motsvarar den ökade arbetsbördan för den enskilde skogsägaren.

De skogsägare som har mål om att lära sig mer och utveckla sitt skogsägande och skogsbruk upplever att certifieringen bidrar till ökad kunskap som medför förbättrad självkänsla. Det uppfyller då de inneboende värderingarna av att känna att man gör rätt som skogsägare och att certifieringen ger ett kvitto på ett ansvarsfullt skogsbruk. Skogsbrukscertifieringen kan även bidra till känslan av att man är en ”god skogsägare” och är för många skogsägare ett starkt underliggande motiv.

Thorning, A & Mark-Herbert, C. Motives for sustainability certification - Private certified forest owners' perspectives. (Manuscript to be submitted to Forests, special issue of Forest Management and Certification Systems, MDPI)